

Z A P I S N I K
sa 55. sjednice Odbora za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore,
održane 10. novembra 2015. godine

Šednica je počela u 11 sati.

Šednici je predsjedavala Nada Drobnjak, predsjednica Odbora.

Šednici su prisustvovali članovi/ice Odbora: mr Branka Tanasijević, Žana Filipović, Nikola Gegaj, Ljerka Dragičević, prof. dr Jelisava Kalezić i Draginja Vuksanović.

Šednici je prisustvovala Biljana Pejović, načelnica Odjeljenja za rodnu ravnopravnost u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava.

Rad šednice pratila je predstavница medija.

Prije prelaska na utvrđivanje dnevnog reda, predsjednica je, shodno članu 62 Poslovnika Skupštine, obrazložila razloge sazivanja šednice u skraćenom roku, a to je da Odbor i NVO Sigurna ženska kuća, organizuju međunarodnu konferenciju posvećenu primjeni Konvencije o sprječavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici, na temu: „Opšte i specijalizovane usluge podrške – garancije kvaliteta usluge“. Konferencija će se održati 24 - 25. novembra u Podgorici. Konferencija se organizuje u okviru projekta „Udruženim naporima – ka novim evropskim standardima u zaštiti žena od rodno zasnovanog nasilja“, finansiranog od strane Evropske unije. Konferenciju su finansijski podržali TASC0 i UN WOMEN.

Za šednicu je, jednoglasno, utvrđen sljedeći

D n e v n i r e d:

1. II Izvještaj o sprovođenju Konvencije o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena (CEDAW)
2. Tekuća pitanja

Prije prelaska na rad po utvrđenom dnevnom redu, Odbor je usvojio zapisnik sa 54. sjednice Odbora.

Prva tačka - II Izvještaj o sprovođenju Konvencije o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena (CEDAW)

U uvodnim napomenama predsjednica Odbora Nada Drobnjak ukazala je na razloge zbog kojih Odbor nije bio u mogućnosti da razmotri ovaj dokument prije usvajanja na šednici Vlade Crne Gore.

Načelnica Odjeljenja za rodnu ravnopravnost Biljana Pejović, informisala je članove/ice Odbora da je II Periodični izvještaj razmatran i usvojen na šednici Vlade Crne Gore, 8. oktobra 2015. godine, na prijedlog Ministarstva za ljudska i manjinska prava, nakon čega je prosljeđen Komitetu za eliminaciju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW Komitetu). Podšetila je da je Crna Gora prihvatila ovu konvenciju sukcesorskim aktom, da su odredbe Konvencije postale sastavni dio našeg unutrašnjeg zakonodavstva i da Crna Gora u skladu sa članom 18 Konvencije ima obavezu da Komitetu periodično dostavlja izvještaje o njenoj primjeni. Inicijalni izvještaj usvojen na šednici Vlade Crne Gore februara 2010. godine, predat je Komitetu za eliminaciju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW Komitetu), maja 2010, a Komitet ga je razmotrio na svojim sastancima 6. oktobra 2011. godine. Ovaj izvještaj je ukazao na zakonodavne i druge mjere koje je Crna Gora preduzela u periodu od 2006. do 2009. godine, u odnosu na 16 materijalnih članova Konvencije. Komitet je pohvalio Crnu Goru za napore na izradi Inicijalnog izvještaja, koji je bio detaljan i načelno pratio smjernice Komiteta za njegovu primjenu. Takođe je pozdravio usvajanje više propisa usmjerenih na eliminaciji diskriminacije nad ženama, koje je Crna Gora donijela u međuvremenu, od stupanja na snagu Konvencije (Zakon o rodnoj ravnopravnosti, Zakon o zabrani diskriminacije, Zakon o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda, Zakon o zaštiti od nasilja u porodici, izmjene Krivičnog zakonika i dr.), kao i uspostavljanje različitih institucionalnih mehanizama i politika za unaprjeđenje prava žena. Pored pozitivnih ocjena, Komitet je podšetio na obavezu države Crne Gore da sistemski i neprekidno primjenjuje sve odredbe Konvencije. Kako u određenim oblastima nijesu ostvareni dovoljni rezultati, Komitet je u

iznešenim zaključnim stavovima dao preporuke u vidu prioriternih zadataka, koji se moraju realizovati do podnošenja sljedećeg periodičnog izvještaja. U vezi sa tim, u roku od dvije godine, Komitet je zatražio informacije o primjeni preporuka sadržanih u paragrafima 19 do 23 koje se odnose na nasilje nad ženama, trgovinu ljudima i iskorišćavanje za prostituciju, te učestvovanje u društvenom i političkom životu. S obzirom na obavezu dostavljanja pomenutog izvještaja CEDAW Komitetu do kraja 2013. godine, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je, u saradnji sa Ministarstvom prosvjete i Kancelarijom za borbu protiv trgovine ljudima, pripremio odgovore na preporuke 19 do 23. Odbor je na 24. sednici održanoj 27. decembra 2013. godine razmatrao pomenuti izvještaj i saglasio se sa njegovom sadržinom, uz preporuku da se dopuni tačka 22, koja se odnosi na rodnu izbalansiranost sastava Skupštine, imajući u vidu da još uvijek nije postignut konsenzus oko uvođenja garantovanih kvota za manje zastupljeni pol. Izvještaj o ispunjavanju ovih preporuka nakon usvajanja na sednici Vlade 2014. godine, dostavljen je CEDAW Komitetu Ujedinjenih nacija. U komentarima na dostavljeni Izvještaj, predstavnica CEDAW Komiteta iznijela je dodatne preporuke koje se tiču paragrafa 19 i 23. U skladu sa preporukama CEDAW Komiteta, zaključni stavovi Komiteta dostavljeni su svim relevantnim ministarstvima i Vladinim službama, Skupštini Crne Gore, kao i pravosuđu, kako bi se obezbijedila njihova puna implementacija.

Prateći smjernice CEDAW Komiteta, II Periodični Izvještaj se pridržava predviđenog oblika i sadržaja. Izvještaj sadrži: Uvod, Izvještaj o ispunjavanju preporuka na osnovu Zaključnih stavova Komiteta za eliminaciju diskriminacije žena od 2011. godine, uključujući dodatne preporuke na paragrafe 19 i 23 iz 2014. godine, Izvještaj o Implementaciji članova konvencije i anekse.

Procesom izrade II Periodičnog izvještaja koordiniralo je Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, koje je formiralo Radnu grupu, u čijem su radu učestvovali predstavnici/ce: Odbora za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore, pojedinih ministarstava, Vrhovnog suda Crne Gore, Vrhovnog državnog tužilaštva, Zaštitnika/ce ljudskih prava i sloboda, Kancelarije za borbu protiv trgovine ljudima i nezavisna ekspertkinja za rodnu ravnopravnost. Imajući u vidu da se na javni poziv za učešće u radnoj grupi nije prijavio/ila nijedan/na predstavnik/ca nevladinih organizacija, tekst Izvještaja je prosljeđen i nevladinim organizacijama čiji su odgovori uključeni u II Periodični izvještaj.

Biljana Pejović je naglasila da prihvatajući generalni zaključak da je u Inicijalnom izvještaju bilo nedovoljno statističkih podataka razvrstanih po polu i kvalitativnih podataka o situaciji u kojoj se žene nalaze u velikom broju oblasti koje su naznačene u Konvenciji, sa posebnom pažnjom posvećenom ženama koje pripadaju ranjivim socijalnim grupama, ovaj izvještaj pruža relevantne statističke podatke će god je to moguće.

Svojim komentarima i sugestijama doprinos raspravi dale su: predsjednica Odbora Nada Drobnjak i članice Odbora - Ljerka Dragičević i mr Branka Tanasijević.

Na pitanja predsjednice Odbora Nade Drobnjak - u kojoj mjeri su ispoštovane preporuke CEDAW Komiteta, u kojim oblastima je ostvaren napredak i šta je ostalo neurađeno, Biljana Pejović je saopštila da su principi iz Konvencije uključeni u relevantne zakone i institucionalni okvir. U međuvremenu, od podnošenja Inicijalnog izvještaja, izvršene su izmjene i dopune Zakona o zabrani diskriminacije (2014), Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore (2014), Zakona o rodnoj ravnopravnosti (2015), donešen novi Zakon o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom (2015), kojim je utvrđena jača obaveza zaštite svih oblika diskriminacije, za koju su uvedene kaznene odredbe, kao i data veća ovlašćenja instituciji Zaštitnika ljudskih prava i sloboda. Zaštita žena i primjena CEDAW Konvencije o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena je sastavni dio obuke profesionalnog kadra u pravosuđu, policiji, centrima za socijalni rad itd. Ministarstvo za ljudska i manjinska prava kroz svoje aktivnosti uključujući obuke, kampanje, prezentacije, publikacije promoviše principe CEDAW Konvencije i Opcionog protokola. Zakon o rodnoj ravnopravnosti (2015) predvidio je kao obavezne obuke o rodnoj ravnopravnosti, kao i odgovarajuće sankcije za pravna lica za kršenje ove obaveze. Kontinuirana je saradnja sa nevladinim organizacijama. Predstavnice nevladinih organizacija članice su radnih grupa za izradu zakona i strategija, komisija za monitoring Konvencije i Zakona o rodnoj ravnopravnosti, kao i nacionalnog i lokalnih planova za rodnu ravnopravnost. Primjer dobre saradnje je i sprovođenje kampanje „16 dana aktivizma borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici“. Od usvajanja Zakona o zaštiti od nasilja u porodici, iz godine u godinu, povećan je broj prijavljenih slučajeva nasilja u porodici i nasilja nad ženama, što ukazuje da se Zakon primjenjuje u praksi, uz povećanu svijest o važnosti prijavljivanja. Podaci iz Vijeća za prekršaje i Vrhovnog suda za 2014. godinu pokazuju veći stepen procesuiranih i riješenih slučajeva. Intenzivno se radi na

implementaciji Zakona o zaštiti od nasilja u porodici, a do kraja 2015. godine treba da se usvoji Strategija zaštite od nasilja u porodici. U cilju ostvarivanja efikasnije zaštite žrtava nasilja u porodici usvojeno je niz pratećih podzakonskih akata za primjenu Zakona o zaštiti od nasilja u porodici. Kada su u pitanju zaštitne mjere kod krivičnog postupka, izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika (2013), uvedene su dvije nove mjere bezbjednosti: zabrana približavanja i udaljenje iz stana ili drugog prostora za stanovanje. Njima se otklanja opasnost od ponovnog vršenja određenih krivičnih djela zabranom učinioocu da se približava žrtvi krivičnog djela, odnosno određenom mjestu. Eksplicitno je propisano da se mjere mogu izreći prema učinioocu koji, između ostalih, izvrši krivično djelo nasilje u porodici ili u porodičnoj zajednici. Uvođenjem ovih mjera usklađene su odredbe Krivičnog zakonika sa Istanbulsom konvencijom. U septembru 2015. godine uspostavljena je jedinstvena nacionalna SOS linija za pomoć žrtvama nasilja u porodici, kroz partnerski odnos Ministarstva rada i socijalnog staranja, Kancelarije UNDP i Delegacije EU u Crnoj Gori i NVO „SOS Nikšić“ koja implementira projekat. Ovo je za sada pilot projekat koji traje sedam mjeseci, a u nastavku će se finansiranje ovog servisa obezbijediti iz državnih budžetskih sredstava. U pripremnoj fazi su aktivnosti za uspostavljanje jedinstvene baze podataka o žrtvama nasilja u porodici u okviru Projekta „Socijani karton - Informacioni sistem socijalnog staranja“ kroz umrežavanje baza podataka Uprave policije, suda i tužilaštva. Realizacija pojedinih preporuka Komiteta je sastavni dio aktivnosti Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti (PAPRR), i čini osnov za njegovu evaluaciju. U izradi PAPRR-a (2013-2017) su korišćena nacionalna, regionalna i globalna iskustva u kreiranju i implementaciji sličnih dokumenata. Izrada ovog dokumenta se zasnivala na kontekstu pridruživanja Crne Gore EU, preporukama Komiteta za eliminaciju diskriminacije žena (CEDAW) i nacionalnim prioritetima u domenu politike rodne ravnopravnosti. Vlada Crne Gore usvaja godišnji izvještaj o sprovođenju PAPRR-a. Ministarstvo za ljudska i manjinska prava sa lokalnim samoupravama nastavilo je sa aktivnostima za unaprijeđenje normativnih i institucionalnih mehanizama za rodnu ravnopravnost na lokalnom nivou. Memorandum o saradnji u oblasti rodne ravnopravnosti potpisale su sve opštine (ukupno 23), formirani savjeti za rodnu ravnopravnost u 11 opština, imenovani/e koordinatori/ke za rodnu ravnopravnost u 20 opština, otvorene kancelarije za rodnu ravnopravnost u pet opština, usvojeni lokalni akcioni planovi za rodnu ravnopravnost u 10 opština i usvojene odluke o rodnoj ravnopravnosti u 13 opština. U šest opština su za 2014. godinu u budžetu namjenski obezbijeđena sredstva za sprovođenje aktivnosti iz lokalnih akcionih planova. I ostale opštine imaju redovna budžetska sredstva za aktivnosti iz oblasti rodne ravnopravnosti, ali napredak je u tome što u ovih šest opština postoji posebna budžetska linija. Očekuje se nastavak ovog trenda, jer su zaključkom Vlade obavezne sve institucije da u okviru redovnih sredstava predvide sredstva za aktivnosti iz PAPRR-a. Ekonomskom osnaživanju žena posvećuje se značajna pažnja, jer ono predstavlja osnov jačanja njihove uloge u društvu. U 2015. godini usvojena je Strategija razvoja ženskog preduzetništva koja predviđa podsticajne mjere za žene i njihovo uključivanje u preduzetništvo. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o izboru odbornika i poslanika iz marta 2014. godine, predviđeno je da na izbornoj listi među svaka četiri kandidata prema redosljedu na listi (prva četiri mjesta, druga četiri mjesta i tako do kraja liste) mora biti najmanje po jedan kandidat pripadnik manje zastupljenog pola. Bitno je naglasiti da je u posljednjim zakonskim izmjenama predviđena i dodatna garancija za bolju predstavljenošću žena u organima predstavničke vlasti, jer shodno novousvojenom rješenju „ako mandat prestane odborniku, odnosno poslaniku iz reda manje zastupljenog pola, umjesto njega izabraće se prvi sljedeći kandidat na izbornoj listi iz reda manje zastupljenog pola“. Za ocjenu efekata primjene novih rješenja, neophodno je sačekati naredne redovne parlamentarne izbore, tokom 2016. godine. Međutim, navedena rješenja su već dala pozitivan efekat na izborima na lokalnom nivou sa 16,75% na 26,52%, a u Parlamentu Glavnog grada zastupljenost žena je povećana sa 17,54% na 32,2%.

Članica Odbora Ljerka Dragičević, u vezi sa Preporukom 29 da Zakon o izmjenama Zakona o radu izričito predvidi jednaku nadoknadu muškarcima i ženama za posao jednake vrijednosti, zaštiti prava na plaćeno porodiljsko odsustvo žena zaposlenih po ugovoru na određeno vrijeme, uz vraćanje na posao nakon toga, i uvede specijalno neprenosivo pravo oca na plaćeno odsustvo zbog rođenja djeteta kako bi se pospješilo aktivno učešće očeva u podizanju djeteta, postavila je pitanje – kojim mjerama je Ministarstvo uspelo da podigne građansku svijest u obezbjeđivanju jednake nadoknade muškarcima i ženama za posao jednake vrijednosti, jer po njenom saznanju privatnici ne isplaćuju jednaku zaradu u navedenim slučajevima. Takođe, Ljerka Dragičević je konstatujući da je mobing obično vezan za rad i da do sada nije

usvojen ni jedan tužbeni zahtjev osobe koja je mobingovana, istakla važnost edukacije sudija. Tokom rasprave ukazala je i na mali postotak žena u Skupštini opštine Ulcinj.

U datom odgovoru Biljana Pejović je saopštila da je Zakonom o radu propisano da zaposleni ima pravo na odgovarajuću zaradu, koja se utvrđuje u skladu sa zakonom, kolektivnim ugovorom i ugovorom o radu. Zaposlenom, muškarcu odnosno ženi garantuje se jednaka zarada za isti rad ili rad iste vrijednosti koji ostvaruje kod poslodavca. Edukativni programi za predstavnike pravosuđa održavaju se u kontinuitetu. Prema zvaničnim podacima mali je postotak prijavljivanja mobinga, mada broj podnijetih tužbi nije pokazatelj stvarnog stanja u društvu. Osobe koje su mobingovane rijetko se odlučuju da pokrenu postupak, jer rizikuju da zbog toga izgube posao. Prema statističkim podacima zarade koje primaju žene su 14% manje od onih koje primaju muškarci. To pokazuje da su žene na manje plaćenim mjestima i teže dolaze do pozicija na kojima bi bile bolje plaćene. Učešće žena u političkom odlučivanju na lokalnom nivou, predstavlja izuzetno važan aspekt i preduslov uspostavljanja rodne ravnopravnosti. I pored poboljšanja nakon lokalnih izbora održanih u aprilu 2014. godine, evidentna je nedovoljna primjena principa rodne ravnopravnosti u pojedinim opštinama i potrebno je i dalje podsticati lokalne vlasti da stvaraju podsticajni ambijent, dosljednim sprovođenjem reformskih procesa koji će omogućiti povećanje učešća žena u procesima odlučivanja na lokalnom nivou. Ministarstvo za ljudska i manjinska prava u saradnji sa Misijom OEBS-a u Crnoj Gori, nekoliko godina u kontinuitetu, podržava programe za unaprijeđenje rodne ravnopravnosti na lokalnom nivou, a politička participacija žena je jedna od tema.

Mr Branka Tanasijević u vezi sa Preporukom 27 kojom se konstatuje da je potrebno da se usvoje dodatne privremene specijalne mjere kako bi se povećao broj upisane RAE dece u škole i broj dece koja završi školu, kao i participacija žena i djevojaka iz RAE populacije u visokom obrazovanju, zatražila je od načelnice Odjeljenja Biljane Pejović, da informiše Odbor - šta je po ovim pitanjima urađeno u posljednjih nekoliko godina odnosno izvještajnom periodu, koliki je napredak ostvaren i koliki broj djevojaka upisuju visoke škole, odnosno koliko njih uspijeva da završi fakultet.

U datom odgovoru Biljana Pejović je saopštila da se programi uključivanja dece romske i egipćanske populacije kontinuirano sprovode na svim nivoima obrazovanja. Podaci pokazuju da je školske 2014/2015 povećan broj dece u osnovnim školama 1583 - 722 žene i 816 muškaraca; srednjoškolaca 80 – 38 žena i 42 muškarca. S obzirom na aktivnosti različitih aktera, posljednjih godina je značajno povećan i broj pripadnika RE studenata 17- 8 žena i 9 muškaraca. Redovno se prate deca u riziku od napuštanja školovanja, predlažu mjere za prevazilaženje problema, RE medijatori vode računa da deca redovno pohađaju nastavu, saraduju sa nastavnicima i stručnim službama škola u cilju njihove uspješnosti. Na nivou srednjeg i visokog obrazovanja, sprovodi se program „Stipendiranje i mentorska podrška za RE studente i učenike srednjih škola u Crnoj Gori“. Ministarstvo u kontinuitetu organizuje razne vidove aktivnosti u cilju osposobljavanja romske i egipćanske populacije za učešće u javnom i političkom životu, radi uživanja osnovnih ljudskih prava tj. prava na rodnu ravnopravnost.

Tokom rasprave predsjednica Odbora Nada Drobnjak, komentarisala je podatke iz pojedinih oblasti, kao i Preporuku 37 da se sprovede istraživanje o ekonomskim posljedicama razvoda na oba bračna partnera i s tim u vezi, cijeneći značaj ekonomskih posljedica razvoda, izrazila očekivanje da će Ministarstvo što prije pristupiti realizaciji ove preporuke.

Nakon rasprave, Odbor je, jednoglasno, podržao II Izvještaj o sprovođenju Konvencije o eliminaciji svih oblika diskriminacije žena (CEDAW), uz konstataciju da aktivnosti u pojedinim oblastima nijesu u potpunosti realizovane i preporučio Ministarstvu da u narednom periodu tim aktivnostima posveti posebnu pažnju.

Druga tačka – Tekuća pitanja

U okviru ove tačke dnevnog reda predsjednica je informisala članove/ice Odbora da je Savjet za građansku kontrolu rada policije dostavio Odboru, na upoznavanje, usvojene Zaključke, nakon pribavljenih informacija, provedenog postupka i obavljene rasprave u vezi slučaja pok. Valdete Ljković iz Bara, žrtve nasilja u porodici. Takođe, Savjet je informisao Odbor da je razmotrio, na svoju inicijativu, primjenu policijskih ovlašćenja u vezi sa porodičnim nasiljem, i na bazi pribavljene dokumentacione osnove i sprovedene rasprave, usvojio Zaključke, kao i da je Savjet ostvario komunikaciju sa Upravom policije Ministarstva unutrašnjih poslova povodom rodnih pitanja.

Takođe, informisala je članove/ice Odbora o aktivnostima između šednica:

- učešću predsjednice na Konferenciji za medije povodom uspostavljanja jedinstvene SOS linije za žrtve nasilja u porodici. Konferencija je organizovana u cilju predstavljanja i davanja podrške kampanji SOS linija za žrtve nasilja u porodici koju sprovodi Ministarstvo rada i socijalnog staranja u saradnji sa UNDP. Osnovni ciljevi kampanje su: informisanje građana/ki o dostupnosti besplatne, nacionalne SOS linije za žrtve nasilja u porodici, motivisanje građana/ki da koriste liniju za pomoć i podizanje povjerenja u sistemski pristup državnih organa u segmentu pružanja zaštitnih mjera. Uspostavljanje jedinstvene nacionalne i besplatne SOS linije za pomoć žrtvama nasilja u porodici, počela je sa radom 1. septembra i rezultat je saradnje Ministarstva rada i socijalnog staranja i NVO SOS Nikšić i podrške Kancelarije Programa UN za razvoj (UNDP) i Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori. Konferencija je održana 26. oktobra u Nikšiću;

- učešću predsjednice u radu Konferencije „Monitoring i implementacija Istanbulske konvencije: nove sinergije“, koja je u okviru predsjedavanja Bosne i Hercegovine Komitetom ministara Savjeta Evrope, održana 20. oktobra u Sarajevu. Izlaganja i diskusije ukazali su na poseban značaj koordiniranog djelovanja, budući da Konvencija poziva sve relevantne institucije svih relevantnih aktera, službe, međunarodne i nevladine organizacije da uspostave koordiniranu saradnju;

- učešću predsjednice Odbora i člana Odbora Nikole Gegaja u radu sastanka sa članovima/icama ekspertske grupe SE za borbu protiv trgovine ljudima (GRETA), koji su informisani o realizovanim aktivnostima Odbora, kao i da je u fokusu rada Odbora u posljednje dvije godine specifičan oblik trgovine ljudima, a to su: rani i prisilni brakovi u romskoj zajednici. U radu sastanka učestvovali su predstavnici Odbora za ljudska prava i slobode i Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje;

-učešću predsjednice Odbora i članice Odbora mr Branke Tanasijević u radu sastanka sa ekspertima/kinjama ODIHR-a, angažovanih od strane Misije OEBS-a u Crnoj Gori, na izradi Plana za veće uvažavanje rodno aspekta kroz rad parlamenta. Sastanak je održan 7. oktobra, a rad ekspertske grupe biće predstavljen do 10. decembra t.g. Predsjednica je podsetila da je Odbor u cilju izrade Plana, zatražio ekspertsku podršku Misije OEBS-a u Crnoj Gori, u cilju dobijanja stručne pomoći za izradu ovog dokumenta i sagledavanja uporednih iskustava, kao i da je donošenje Plana jedna od mjera u okviru Akcionog plana za jačanje zakonodavne i kontrolne uloge Skupštine Crne Gore za 2015. godinu;

- učešću predsjednice Odbora u radu skupa na kome je predstavljena Studija OEBS-a o nacionalnim akcionim planovima za sprovođenje Rezolucije 1325 Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija. Studiju, koja sadrži analizu 27 nacionalnih akcionih planova za implementaciju Rezolucije 1325 u zemljama OEBS-a, objavio je Generalni sekretarijat ove organizacije. O nacionalnim akcionim planovima za sprovođenje Rezolucije 1325 SB Ujedinjenih nacija, govorili su - predsjednica Odbora za rodnu ravnopravnost i predsjednik Odbora za bezbjednost i odbranu Skupštine Crne Gore. Skup je održan 6. oktobra, u organizaciji Misije OEBS-a u Crnoj Gori.

- sastanku predsjednice Odbora sa Pravobraniteljicom za ravnopravnost spolova Republike Hrvatske Višnjom Ljubičić, na kome je razgovarano na teme – primjena Zakona o rodnoj ravnopravnosti, čijim je izmjenama u junu t.g. ispunjena obaveza Crne Gore da se antidiskriminatorni zakoni usklade sa pravnom tekovinom Evropske unije; evaluaciji rada nacionalnih mehanizama za rodnu ravnopravnost; sprječavanju nasilja nad ženama i porodičnog nasilja, kao i iskustvima o primjeni Konvencije SE o sprječavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska), u čijem promovisanju je Odbor dao značajan doprinos, kao institucionalni mehanizam za zaštitu prava žena;

- učešću predsjednice Odbora u radu konsultativno-edukativnog seminara, koji je, u organizaciji Kancelarije UNDP i NVO Centar za ženska prava, uz finansijsku podršku Ambasade Norveške u Beogradu, održan 28-29. septembra u Bečićima. Obrazovno konsultativni program o rodno zasnovanom nasilju u porodici provodi se u okviru Projekta „Pristup pravdi za žrtve nasilja u porodici“. Ovaj projekat ima za cilj da podrži proces uspostavljanja održivog i efikasnog sistema zaštite i podrške žrtvama nasilja u porodici i rodno zasnovanog nasilja. Projekat se sastoji iz više komponenti, a to su: unaprijeđenje odredbi Zakona o zaštiti od nasilja u porodici, istraživanje o percepcijama unutar pravosuđa o rodno zasnovanom nasilju i nasilju u porodici i edukativni program za predstavnike pravosuđa;

- učešću predsjednice Odbora u radu Odbora za žensko preduzetništvo Privredne komore Crne Gore, na kojoj su članice Odbora pored Strategije razvoja ženskog preduzetništva u Crnoj Gori 2015-2020. razmotrile teme klastera, zatim istraživane „Obrazovanje žena u funkciji rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori“,

kao i Smjernice za stvaranje povoljnog ambijenta za žensko preduzetništvo u lokalnim zajednicama. Šednica je održana 24. septembra;

- učešću predšednice Odbora u radu Konferencije na kojoj je predstavljen projekat „Sprječavanje prisilnih brakova među manjinskim ranjivim grupama“. Učesnici/e su podijelili iskustva i najbolje prakse u ovoj oblasti, što će pomoći da se identifikuju najefikasniji načini daljeg toka ovog projekta koji pruža mogućnost da se pokrene dijalog o ciljevima i planiranim aktivnostima. Tokom diskusije istakla je aktivnosti Odbora, koji se kontinuirano bavi temom sprječavanja prisilnih ranih brakova, kao i uspješnu saradnju sa institucijama i nevladinim organizacijama;

- učešću predšednice Odbora u radu seminara na temu „Etički kodeks poslanika“, održanom u organizaciji Odbora za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore, Misije OEBS-a u Crnoj Gori i Kancelarije za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR). Na seminaru su razmijenjena iskustva i informacije koje će biti od koristi u praćenju i poštovanju Etičkog kodeksa poslanika.

Šednica je završena u 12 sati i 30 minuta.

SEKRETARKA ODBORA
Snežana Grupković,s.r.

PREDŠEDNICA ODBORA
Nada Drobnjak,s.r.

